

HØRING – FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV OM INNOVASJON NORGE

Nærings- og handelsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i lov av 19. desember 2003 nr. 130 om Innovasjon Norge.

Innledning

Nærings- og handelsdepartementet foreslår å endre tjenestetiden for styremedlemmer og styreleder i Innovasjon Norges hovedstyre fra fire til to år. Dette krever en endring i lov om Innovasjon Norge § 15 *Tjenestetid*.

Videre har departementet, bl.a. i arbeidet med implementering av delt eierskap i Innovasjon Norge og forslag fra Kommunal- og regionaldepartementet om en ny distriktsrettet garantiordning¹, identifisert behov for å tydeliggjøre enkelte paragrafer i loven og merknadene som berører disse. Departementet vil derfor legge fram forslag til presiseringer av §§ 6 *Forholdet til annen lovgivning*, 8 *Selskapets finansiering* m.m. og 9 *Eiernes ansvar*, slik at loven uttrykkelig hjemler en garantiordning. Presiseringene gjelder også den eksisterende distriktsrettede risikolåneordningen som blir finansiert av fylkeskommunene.

Endelig har vi sett behov for noen oppdateringer og en språklig gjennomgang av loven for å gjøre den lettere tilgjengelig.

Nærmere om § 15 *Tjenestetid* i lov om Innovasjon Norge

Gjeldende bestemmelse og praksis

Ved utarbeidelsen av lov om Innovasjon Norge i 2003 mente departementet at styremedlemmenes funksjonstid burde være fire år. Innovasjon Norge overtok den gang oppgavene til Norges Turistråd, Norges Eksportråd, Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) og Statens Veiledningskontor for Oppfinnere (SVO), og fire års tjenestetid ble ansett å gi styret gode forutsetninger for å utøve sitt virke i et selskap med en så vidt bred portefølje av virkemidler. Også i tidligere lov om Statens nærings- og distriktsutviklingsfond var tjenestetiden for styremedlemmer fire år.

Bestemmelsen avviker imidlertid fra bestemmelsen i aksjeloven/allmennaksjeloven § 6-6 første ledd første punktum og statsforetaksloven § 21 første ledd første punktum, hvor to års tjenestetid er normalen.

Vurdering

Departementet mener at tjenestetiden for styremedlemmer og styreleder i Innovasjon Norges hovedstyre bør endres fra fire til to år, i samsvar med bestemmelsene om styremedlemmenes tjenestetid i henholdsvis aksjeloven/allmennaksjeloven og statsforetaksloven. Selv om selskapet har en bred portefølje av virkemidler, antas ikke porteføljen å være mer krevende å styre enn mange andre selskapers porteføljer.

¹ Jf. forslag i Prop. 1 S (2009-2010) for KRD.

Departementet legger til grunn at både styrets kompetansebehov og styremedlemmers tilknytning til selskapet/eierne (uavhengighetsforhold) kan endres i løpet av en to års periode, og at eierne bør foreta en vurdering av hvert enkelt eiervalgt styremedlem minst hvert annet år. En tjenestetid på to år vil gi eierne større fleksibilitet med hensyn til å påvirke sammensetningen av hovedstyret.

Bestemmelsen står ikke i veien for at styremedlemmer og styreleder kan gjenoppnevnes.

Endringsforslag

Tjenestetiden for styremedlemmer og styreleder i Innovasjon Norges hovedstyre settes til to år i § 15 *Tjenestetid* i lov om Innovasjon Norge.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Valg av hovedstyre i Innovasjon Norge forberedes av en valgkomité, jf. selskapets vedtekter. Valgkomiteen skal, uavhengig av tjenestetid, jevnlig foreta vurderinger av hovedstyrets arbeid. Det ventes ikke at valgkomiteens arbeid vil øke vesentlig som følge av at tjenestetiden for styremedlemmer og styreleder endres.

I Innovasjon Norges vedtekter er det slått fast at valgkomiteens godtgjørelse fastsettes av foretaksmøtet og dekkes av selskapet.

Nærmere om §§ 6 *Forholdet til annen lovgivning*, 8 *Selskapets finansiering m.m.* og 9 *Eiernes ansvar* i lov om Innovasjon Norge

Gjeldende bestemmelse og praksis

I forbindelse med Kommunal- og regionaldepartementets forslag om opprettelse av en ny distriktsrettet garantiordning hvor fylkeskommunene vil være ansvarlig for eventuelle tap, er det reist tvil om opprettelsen av en slik ordning er forenlig med kommuneloven § 51 *Garantier og pantsetting for andres økonomiske forpliktelser*. Den samme problemstillingen gjelder også for den eksisterende distriktsrettede risikolåneordningen.

Kommunelovens § 51 stiller opp begrensninger i fylkeskommunenes adgang til å påta seg garantiansvar for annet enn fylkeskommunens egne forpliktelser. Kommuneloven § 51 nr. 2 stiller opp et forbud mot garantistillelse knyttet til andre rettssubjekters næringsvirksomhet. Garantistillelse knyttet til andre rettssubjekters virksomhet er, etter § 51 nr. 1, betinget av departementets godkjenning.

Bestemmelsene har denne ordlyd:

”§ 51 Garantier og pantsetting for andres økonomiske forpliktelser.

1. Vedtak om å stille kausjon eller annen økonomisk garanti for virksomhet som drives av andre enn kommunen eller fylkeskommunen selv, skal godkjennes av departementet.

2. Det kan ikke stilles kausjon eller annen økonomisk garanti knyttet til næringsvirksomhet som drives av andre enn kommunen eller fylkeskommunen selv.”

Slik bestemmelsen i lov om Innovasjon Norge § 8 *Selskapets finansiering m.m.* er formulert, kan den fremstå som et hinder for etablering av garantiordninger og for at fylkeskommunene og andre offentlige aktører kan finansiere Innovasjon Norges virksomhet gjennom garantier.

Bestemmelsene har denne ordlyd:

”Selskapet kan finansiere sin virksomhet ved lån, garantier og tilskudd fra staten. Fra fylkeskommunene og andre offentlige aktører kan selskapet finansiere sin virksomhet ved lån og tilskudd. Videre kan selskapet ha inntekter fra næringslivet og andre private aktører. Den bevilgende myndighet kan fastsette nærmere vilkår for bruk av midlene.”

Vurdering

Fylkeskommunene ble fra 1. januar 2010 deleiere av Innovasjon Norge med til sammen 49 pst. Dette ble besluttet ved endringslov 9. januar 2009 nr. 4, i Ot.prp. nr. 10 (2008-2009), som ligger til grunn for lovvedtaket. Det er i proposisjonens punkt 3.4 uttalt følgende om ansvar for økonomiske forpliktelser:

”Innovasjon Norge finansieres i dag av om lag 40 offentlige og private aktører, på nasjonalt og regionalt nivå. Det eksisterer en rekke forskjellige tilskudds-, låne- og garantiordninger. Disse ordningene kan bl.a. innebære en risiko for tap. Som et hovedprinsipp skal bevilgende myndigheter fortsatt være ansvarlig for sine ordninger. Ved forvaltningen av enkelte ordninger kan det likevel bli etablert et solidarisk ansvar for eventuelle tap mellom flere bevilgende myndigheter. Fylkeskommunene vil seg i mellom fortsatt være solidarisk ansvarlige for tap utover de avsetningene som skjer ved opprettelse av lån og garantier finansiert av fylkeskommunene. Låneordningene Innovasjon Norge forvalter over statsbudsjettets kapittel 551, post 60 er et eksempel på dette.”

I særmerknadene til endringen av § 9 *Eiernes ansvar*, er det uttalt:

”Paragrafen fastsetter at eierne er ansvarlige for selskapets forpliktelser. Eieravtalen vil regulere forholdet mellom eierne nærmere. Ved oppløsning av selskapet plikter eierne å skyte inn midler i selskapet i den grad det er nødvendig for å gi øvrige fordringshavere dekning. Eierne er i denne sammenheng solidarisk ansvarlige for forpliktelsene.”

Sitatene viser at det av forarbeidene til lov 9. januar 2009 nr. 4 fremgår at eierskap i Innovasjon Norge kan medføre økonomiske forpliktelser for fylkeskommunene, og at det i den forbindelse kan oppstå forpliktelser på grunnlag av solidaransvar.

Fylkeskommunenenes inntreden i Innovasjon Norge som eier med tilhørende ansvar for selskapets forpliktelser i samsvar med § 9 må således anses særskilt lovhjemlet, og reiser dermed ikke spørsmål om godkjenning etter kommuneloven § 51.

Det som fremstår som mer uavklart mht. hjemmel, er fylkeskommunenes økonomiske forpliktelser når det gjelder løpende drift, herunder adgangen til å medvirke i låne- og garantiordninger innenfor Innovasjon Norges virksomhet og påfølgende ansvar dersom selskapets kapital og avsetninger i tapsfond ikke er tilstrekkelige. Det er ønskelig å tydeliggjøre at ansvarsfordelingen i en slik situasjon ikke kan baseres på et forholdsmessig solidaransvar på alle eierne, men fordeles mellom de eiere som er ansvarlige for den enkelte ordning. For låne- og garantiordninger finansiert av fylkeskommunene vil en eventuell etterfylling av tapsfond skje etter en fordelingsnøkkel basert på andelen fylkeskommunene har av porteføljen per siste 31.12, uavhengig av hvor tapet har oppstått.

Det hører under Innovasjon Norges virkemidler å stille garantier, jf. lov om Innovasjon Norge § 10 *Selskapets virkemidler*, første ledd. Som eier og medansvarlig for selskapets totale forpliktelser, jf. §§ 2 *Eierforhold* og 9 *Eiernes ansvar* er fylkeskommunene i utgangspunktet medansvarlige også for denne delen av virksomheten. Det er ikke noe i lovforberedelsene som tilsier at det har vært lovgivers mening å gjøre innskrenkninger i den ene eiergrupperings finansieringsvirkemidler. Formuleringen i loven må heller ses i sammenheng med at det ikke har vært gitt garantier gjennom fylkeskommunale midler de senere år. Dette har tidligere vært et aktuelt virkemiddel i distriktsutvikling og kan bli det igjen. Loven bør derfor ikke fremstå som hinder for fremtidig opprettelse av distriktsrettede garantier eller gi grunnlag for usikkerhet med hensyn til en slik adgang. I henhold til lov om Innovasjon Norge § 10 og selskapets vedtekter §§ 19 *Flertallskrav i foretaksmøte* og 20 *To tredjedels flertall*, er det eierne som må avklare om en distriktsrettet garantiordning skal tillegges selskapet.

På denne bakgrunn foreslås det at lov om Innovasjon Norge § 8 *Selskapets finansiering m.m.* endres slik at det klart fremgår at selskapet kan finansiere sin virksomhet ved lån, garantier og tilskudd fra staten, fylkeskommunene og andre offentlige aktører. I tillegg bør det gis et klart unntak i lov om Innovasjon Norge § 6 *Forholdet til annen lovgivning* slik at kommunelovens § 51 *Garantier og pantsetting for andre økonomiske forpliktelser* ikke gjelder for indirekte garantier stillet av fylkeskommunen overfor selskapet.

Videre fremgår av forarbeidene til endringsloven at bevilgende myndigheter som et hovedprinsipp fortsatt skal være ansvarlige for sine ordninger, men at det ved forvaltningen av enkelte ordninger likevel kan bli etablert et solidarisk ansvar for eventuelle tap mellom flere bevilgende myndigheter. Det uttales også at fylkeskommunene seg i mellom fortsatt vil være solidarisk ansvarlige for tap utover de avsetningene som skjer ved opprettelse av lån og garantier finansiert av fylkeskommunene” (Ot.prp. nr. 10 (2008-2009) punkt 3.4). Av punkt 3.2 og spesialmerknaden til lov om Innovasjon Norge § 9 *Eiernes ansvar* fremgår det videre at eieravtalen vil regulere ansvarsforholdet mellom partene nærmere. Ansvarsforholdene vil ikke alltid gjenspeile eierforholdet til Innovasjon Norge. Det er imidlertid behov for klarere forankring av hva som ligger i fylkeskommunenes ansvar som ”bevilgende myndighet”.

Det foreslås at det i lovens § 9 legges inn et nytt avsnitt som klart regulerer ansvar som kan oppstå under løpende drift. Dersom det oppstår forpliktelser for selskapet under én eller flere ordninger som ikke dekkes av selskapet, tapsfondet for den enkelte ordning eller administrativ beslutning om effektivisering av selskapets drift av den aktuelle ordningen, er eierne pliktig til å tilføre den enkelte ordning ny kapital. Denne plikten fordeles mellom de eierne som er ansvarlig for den enkelte ordning, ut fra deres andel av porteføljen for ordningen. Dette reguleres nærmere i eieravtalen mellom eierne.

Nærmere om garantiordningen

Den foreslåtte garantiordningen vil innebære at Innovasjon Norge kan stille garantier, basert på tilskuddsrammer gitt av fylkeskommunene. Garantiordningen vil ha som formål å sikre finansiering av prosjekter der risikoen i utgangspunktet er stor, og Innovasjon Norges medvirkning har betydning for om prosjektet gjennomføres. Det er oftest aktuelt med garanti i forbindelse med etablering, eller utvidelse, av kassekreditt i bank. Garantiene stilles som en tapsgaranti, normalt basert på at banken og Innovasjon Norge deler risikoen. Virksomhetene og prosjektene skal forventes å ha realistiske muligheter for å oppnå lønnsomhet.

Det foreslås å opprette ett felles nasjonalt tapsfond for risikolån og garantier bevilget fra samme post, for alle årganger av ordningen som Innovasjon Norge forvalter. Hver gang det stilles garantier, skal Innovasjon Norge sette av midler til det nasjonale tapsfondet, basert på kalkulert risiko knyttet til hver enkelt garanti.

Innovasjon Norge skal minst en gang per år foreta en vurdering av hva kalkulert risiko i hele porteføljen er, og sammenholde dette med tapsfondets størrelse. Dersom tapsfondet avviker negativt med mer enn ti prosentpoeng fra vurdert risiko, skal tapsfondet fylles opp inntil avviket er innenfor denne grensen. Dersom det negative avviket er fem prosentpoeng eller mer, skal Innovasjon Norge varsle fylkeskommunene og Kommunal- og regionaldepartementet. Dersom det skulle bli behov for å etterfylle det nasjonale tapsfondet, vil dette skje etter en fordelingsnøkkel der andelen fylkeskommunene har av porteføljen per siste 31.12. blir lagt til grunn, uavhengig av hvor tapet har oppstått. I praksis vil dette – i en eventuell situasjon hvor etterfylling skulle bli aktuelt – innebære at det innenfor bevilgningsrammene fra fylkeskommunene til Innovasjon Norge reserveres en andel av bevilgningsrammen til etterfylling av tapsfondet. Det forventes at eventuelt behov for etterfylling dekkes fullt ut og med meget god margin innenfor disse rammene. Berørte fylkeskommuner og Innovasjon Norge forutsettes å avklare behandlingen av et evt. positivt avvik utover 10 prosentpoeng.

Garantiordningen forutsettes utformet i tråd med EØS-avtalen.

Nærmere om den distriktsrettede risikolånordningen

Den eksisterende distriktsrettede risikolåneordningen finansieres av fylkeskommunene. Fylkeskommunene kan bevilge tilskudd til Innovasjon Norge til avsetning til tapsfond for risikolån.

Risikolån kan også bli gitt som betingede lån, dvs med mulighet for ettergivelse av en del av lånet dersom et *prosjekt* i en bedrift mot formodning skulle vise seg å bli mislykket. Risikolån kan gis som ansvarlige lån, gjeldsbrevlån og pantelån. Nye pantelån sikres ofte med prioritet etter pantelån fra andre kredittinstitusjoner.

Det skal være et felles tapsfond for risikolån og garantier bevilget fra samme post for alle årganger som Innovasjon Norge forvalter. Når Innovasjon Norge gir tilsagn om risikolån, foretas en avsetning til tapsfond til dekning av eventuelle fremtidige tap. Innovasjon Norge skal avsette midler til det nasjonale tapsfondet ut fra en faglig risikovurdering av enkeltengasjement. I etterkant, dersom det blir tap på risikolån, skal tap trekkes solidarisk fra det nasjonale tapsfondet.

Innovasjon Norge skal minst en gang årlig vurdere forholdet mellom tapsfond og porteføljerisiko. Dersom tapsfondet avviker negativt fra vurdert risiko med mer enn ti prosentpoeng, skal tapsfondet fylles opp inntil avviket er innenfor denne grensen. Dersom det negative avviket er fem prosentpoeng eller mer, skal Innovasjon Norge varsle fylkeskommunene og Kommunal- og regionaldepartementet. Dersom det skulle bli behov for å etterfylle det nasjonale tapsfondet, vil dette skje etter en fordelingsnøkkel der andelen fylkene har av porteføljen per siste 31.12. blir lagt til grunn, uavhengig av hvor tapet har oppstått. I praksis vil dette – i en eventuell situasjon hvor etterfylling skulle bli aktuelt – innebære at det innenfor bevilgningsrammene fra fylkeskommunene til Innovasjon Norge bli reservert en andel av bevilgningsrammen til etterfylling av tapsfondet. Det forventes at eventuelt behov for etterfylling vil dekkes fullt ut og med meget god margin innenfor disse rammene. Berørte fylkeskommuner og Innovasjon Norge forutsettes å avklare behandlingen av et evt. positivt avvik utover 10 prosentpoeng.

Endringsforslag

Lov om Innovasjon Norge § 8 *Selskapets finansiering m.m.* endres slik at det klart fremgår at selskapet kan finansiere sin virksomhet ved lån, garantier og tilskudd også fra fylkeskommunene og andre offentlige aktører.

Lov om Innovasjon Norge § 6 *Forholdet til annen lovgivning* presiserer at kommunelovens § 51 ikke gjelder for garantier stillet av fylkeskommunen overfor selskapet.

Lov om Innovasjon Norge § 9 *Eiernes ansvar* endres slik at den klarere regulerer det ansvar som kan oppstå under løpende drift.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Endringsforslagene i §§ 6, 8 og 9 medfører at loven uttrykkelig vil hjemle en garanti- og risikolåneordning finansiert av fylkeskommunene. Fylkeskommunene kan dermed bevilge avsetning til tapsfond både for garantier og risikolån. Dersom tapsfondet avviker negativt fra vurdert risiko med mer enn ti prosentpoeng, skal tapsfondet fylles opp inntil avviket er innenfor denne grensen. I de tilfeller hvor etterfylling av tapsfondet skulle bli aktuelt må fylkeskommunene gi føring om dette i oppdragsbrev til Innovasjon Norge.

Nærmere om oppdateringer og forslag til språklige endringer

Departementet har gjennomgått loven i sin helhet og foreslått en del oppdateringer og språklige endringer i loven og merknadene som berører dem.

Det er ikke funnet nødvendig å lovfeste at samarbeidet mellom utenriktjenesten og Innovasjon Norge skal reguleres gjennom egne avtaler, jf. § 12 *Organisering i utlandet*. I merknad til loven framgår det imidlertid at samarbeidet bør være avtalebasert.

Bestemmelsene i § 31 *Innkalling til foretaksmøte* er endret som følge av de bestemmelsene som eierne er blitt enige om ved utarbeidelsen av reviderte vedtekter for Innovasjon Norge.

Det er ikke lengre funnet nødvendig å omtale selskapets overgangsbestemmelser i loven. Følgelig er § 38 *Overgangsbestemmelser* i sin helhet tatt ut.

De språklige endringene har ingen materiell betydning og er ment for å gjøre loven lettere tilgjengelig. Endringene omtales derfor ikke enkeltvis her.

Forslag til endringer i lov om Innovasjon Norge

Endringsforslagene i selve lovteksten, foruten mindre språklige endringer, er angitt i kursiv.

Lov om Innovasjon Norge.

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1. Selskapets formål

Innovasjon Norge har til formål å fremme bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling i hele landet, og utløse ulike distrikters og regioners næringsmessige muligheter gjennom å bidra til innovasjon, internasjonalisering og profilering.

Kongen kan bestemme at loven helt eller delvis skal gjelde for Svalbard.

§ 2. Eierforhold

Selskapet eies av staten med 51 prosentandeler og fylkeskommunene med 49 prosentandeler.

§ 3. *Partsstilling*

Selskapet har selv rettigheter og forpliktelser, er part i avtaler med private og offentlige myndigheter og har partsstilling overfor domstol og andre myndigheter.

§ 4. *Vedtekter*

Selskapet skal ha vedtekter. Vedtektene og endringer i vedtektene vedtas av foretaksmøtet.

§ 5. *Registrering i Foretaksregisteret*

Selskapet skal meldes til Foretaksregisteret.

§ 6. *Forholdet til annen lovgivning*

Forvaltningsloven gjelder ikke for selskapet, heller ikke når det treffer enkeltvedtak på vegne av staten. Kapitlene IV-VI i forvaltningsloven gjelder ikke i saker som ansatte i norsk utenriksstjeneste behandler for selskapet.

Lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven) gjelder ikke for selskapet.

Lov 18. juli 1958 nr. 2 om offentlige tjenestetvister (tjenestetvistloven) og lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. (tjenestemannsloven) gjelder ikke for ansatte i selskapet.

Lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 51 gjelder ikke for indirekte garantier stillet av fylkeskommunen overfor selskapet.

Selskapet regnes som offentlig organ etter lov om arkiv 4. desember 1992 nr. 126 § 2 bokstav g.

Kapittel 2. Selskapets finansiering m.m.

§ 7. *Eiernes innskudd*

Eiernes innskudd i selskapet fastsettes i vedtektene og vedtas av foretaksmøtet. Senere endringer av innskuddet vedtas av foretaksmøtet.

§ 8. *Selskapets finansiering m.m.*

Selskapet kan finansiere sin virksomhet ved lån, garantier og tilskudd fra staten, fylkeskommunene og andre offentlige aktører. Videre kan selskapet ha inntekter fra næringslivet og andre private aktører. Finansior kan fastsette nærmere vilkår for bruk av midlene.

§ 9. *Eiernes ansvar*

Eierne er ansvarlige for selskapets forpliktelser.

Dersom det oppstår forpliktelser for selskapet under en låne- eller garantiordning jf. § 10 nr.1, som ikke kan dekkes av selskapet, er eierne pliktig til å tilføre den enkelte ordning ny kapital.

Ved oppløsning av selskapet har eierne solidarisk plikt til å skyte inn midler i selskapet i den grad det er nødvendig for å gi øvrige fordringshavere dekning.

Kapittel 3. Selskapets virksomhet

§ 10. Selskapets virkemidler

For å fremme formål som nevnt i § 1, kan selskapets midler brukes til:

1. Finansiering, herunder tilskudds-, låne-, garanti- og egenkapitalordninger
2. Rådgiving og kompetansehevende tiltak
3. Nettverk og infrastruktur
4. Profilering av norsk næringsliv i utlandet

Eierne kan gi nærmere regler om selskapets virkemidler gjennom foretaksmøtet.

For å fremme formålet i § 1 kan eierne gjennom foretaksmøtet tillegge selskapet å utføre oppgaver knyttet til forvaltningen av andre statlige og regionale virkemidler, og kan i denne forbindelse fastsette nærmere regler om utøvelsen av slike oppgaver.

§ 11. Organisering på regionalt nivå

Selskapet skal ha en organisering som er tilpasset ulike behov i regionene. Selskapet skal samarbeide med regionale aktører. Samarbeidet reguleres nærmere gjennom egne avtaler mellom selskapet og den enkelte aktør.

§ 12. Organisering i utlandet

Selskapet skal samarbeide med utenriktjenesten i sin virksomhet utenfor Norge.

Kapittel 4. Styre og administrerende direktør

§ 13. Selskapets ledelse

Selskapet ledes av et hovedstyre og en administrerende direktør.

Selskapet skal ha regionale styrer som bemyndiges av hovedstyret og administrerende direktør.

§ 14. Styrenes sammensetning m.m.

Selskapet skal ha et hovedstyre på minst seks medlemmer.

Ved behandling av administrative saker suppleres hovedstyret med ytterligere to styremedlemmer som velges av og blant de ansatte.

Hovedstyret kan ha varamedlemmer.

Hovedstyret oppnevnes av foretaksmøtet med unntak av de ansattes valgte styremedlemmer.

Hovedstyret skal ha en leder og nestleder som velges av foretaksmøtet.

Eierne kan i foretaksmøtet oppnevne en valgkomité som fremmer forslag i forbindelse med hovedstyrevalg.

Selskapet skal ha regionale styrer på maksimum åtte medlemmer.

Reglene i aksjeloven § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styrene gjelder tilsvarende.

Administrerende direktør kan ikke være medlem av styrene.

§ 15. Tjenestetid

Hovedstyremedlemmene tjenestegjør i to år. Kortere tjenestetid kan fastsettes i spesielle tilfeller. Tjenestetiden opphører ved utløpet av det ordinære foretaksmøtet i det år tjenestetiden utløper.

Et hovedstyremedlem blir stående inntil nytt styremedlem blir valgt selv om tjenestetiden er utløpt.

§ 16. Opphør av styreverv i hovedstyret før tjenestetiden er utløpt

Når særlige forhold foreligger, har et hovedstyremedlem rett til å tre tilbake før tjenestetiden er ute. Ved fratredelse skal det gis rimelig forhåndsvarsel til eierne og hovedstyret. Medlem av hovedstyret som er valgt av foretaksmøtet kan til enhver tid fjernes ved beslutning av foretaksmøtet.

Opphører vervet for et hovedstyremedlem før utløpet av tjenestetiden og vararepresentant for *vedkommende* ikke er valgt, skal foretaksmøtet velge et nytt hovedstyremedlem for resten av perioden. Valget kan likevel utstå til neste ordinære foretaksmøte dersom hovedstyret er vedtaksført med de gjenværende medlemmene og varamedlemmene.

§ 17. Hovedstyrets myndighet

Forvaltningen av selskapet hører under hovedstyret, som også påser at virksomheten drives i samsvar med reglene gitt i eller i medhold av loven her og i forskrift gitt i medhold av loven.

Hovedstyret har ansvaret for en forsvarlig organisering av selskapet og skal påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Hovedstyret skal føre tilsyn med administrerende direktørs ledelse av virksomheten.

Hovedstyret skal velge regionale styrer og fastlegge nærmere regler for deres virksomhet. Hovedstyret kan oppnevne *valgkomiteer* som fremmer forslag i forbindelse med valg til regionstyrer.

I vedtektene kan det bestemmes at visse saker skal avgjøres av hovedstyret.

§ 18. Hovedstyrets møter

Hovedstyrets leder sørger for at styret holder møte så ofte som nødvendig. Et medlem av hovedstyret eller administrerende direktør kan kreve at hovedstyret sammenkalles. Om ikke hovedstyret for det enkelte tilfelle bestemmer noe annet, har administrerende direktør rett til å være til stede og til å uttale seg på hovedstyremøtene.

Hovedstyrets møter ledes av styrelederen, eller i hans eller hennes fravær, av nestlederen. Er ingen av disse til stede, velger hovedstyret selv møteleder.

Ved hovedstyrets møter skal det føres protokoll som underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Dersom hovedstyremedlem eller administrerende direktør er uenig i hovedstyrets beslutning, kan de kreve sin oppfatning innført i protokollen.

§ 19. Vedtaksførhet og flertallskrav

Hovedstyret er vedtaksført når mer enn halvparten av samtlige styremedlemmer som kan delta i den aktuelle saken, er til stede. Hovedstyret kan likevel ikke treffe beslutning med mindre alle medlemmene av styret så vidt mulig, er gitt mulighet til å delta i behandling av saken.

Som hovedstyrets beslutning, gjelder det som flertallet blant de møtende har stemt for, eller ved stemmelikhet det som møtelederen har stemt for. De som stemmer for en beslutning, må likevel alltid utgjøre mer enn 1/3 av samtlige styremedlemmer som kan delta i den aktuelle saken.

Ved valg og ansettelse anses den valgt eller ansatt som får flest stemmer. Hovedstyret kan på forhånd bestemme at det skal holdes ny avstemming dersom ingen får flertall av de avgitte stemmene. Står stemmene likt ved valg av møteleder, avgjøres valget ved loddtrekning.

§ 20. Administrerende direktør

Selskapet skal ha en administrerende direktør som tilsettes av hovedstyret. Hovedstyret fastsetter også administrerende direktørs lønn. Hovedstyret kan treffe vedtak om å si opp eller avskjedige administrerende direktør.

§ 21. Administrerende direktørs myndighet

Administrerende direktør forestår den daglige ledelse av selskapet, og skal følge de retningslinjene og påleggene som hovedstyret gir. Administrerende direktør skal sørge for at selskapets regnskap er i samsvar med lov og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller stor betydning, eller som etter vedtektene eller annet vedtak av foretaksmøtet hører under hovedstyret. Slike saker kan administrerende direktør bare avgjøre om hovedstyret i enkelte tilfelle har gitt han eller henne myndighet til det, eller hovedstyrets beslutning ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for foretakets virksomhet. Hovedstyret skal i så fall snarest underrettes om saken.

§ 22. Hovedstyrets og administrerende direktørs representasjonsrett

Hovedstyret representerer selskapet utad og tegner dets firma.

Hovedstyret kan gi hovedstyremedlem eller administrerende direktør rett til å tegne selskapets firma. Vedtektene kan begrense hovedstyrets myndighet etter første punktum og også selv gi bestemmelser om fullmakt som der nevnt.

Administrerende direktør representerer selskapet utad i saker som faller innenfor hans eller hennes myndighet etter § 21.

§ 23. Overskridelser av representasjonsretten

Har noen som representerer selskapet utad, ved handling på vegne av selskapet overskredet sin myndighet, er handlingen ikke bindende for selskapet dersom medkontrahenten innså eller burde innse at myndigheten er overskredet og det derfor ville stride mot redelighet å gjøre rett etter handlingen gjeldende.

Kapittel 5. Habilitet, taushetsplikt m.m.

§ 24. Etiske retningslinjer

Selskapet skal ha egne etiske retningslinjer som omhandler selskapet som sådan, og de ansattes virke på vegne av selskapet.

§ 25. Habilitet

Den som er ansatt eller har tillitsverv i selskapet, må ikke delta i behandling eller avgjørelser av spørsmål som har slik betydning for *egen del* eller nærstående at *vedkommende* må anses for å ha en fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken.

Den som er ansatt eller har tillitsverv i selskapet, må heller ikke ta del i behandling eller avgjørelser av noe spørsmål som har fremtredende økonomisk særinteresse for selskap, forening eller annen offentlig eller privat institusjon vedkommende er knyttet til.

Likeså må den som er ansatt eller har tillitsverv i selskapet, ikke delta i behandling eller avgjørelse av spørsmål når det foreligger andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til vedkommendes upartiskhet.

§ 26. Forbud mot å motta gaver m.m.

Den som er ansatt eller har tillitsverv i selskapet, må ikke for seg eller andre motta gaver, provisjoner, tjenester eller andre ytelser fra andre enn selskapet som er egnet til, eller av giveren ment, å påvirke deres handlinger for selskapet.

Gaver, tjenester eller andre ytelser som nevnt i første ledd, må heller ikke mottas av vedkommendes ektefelle, person som vedkommende lever sammen med, noen som er beslektet eller besvogret med dem i rett opp- eller nedstigende linje, eller av selskap hvor noen person som nevnt i første ledd, har en fremtredende interesse.

Gaver som nevnt i første ledd kan verken mottas i den tiden ansettelsen eller tillitsvervet eksisterer eller etterpå.

Den som har mottatt ytelse i strid med forbudet i paragrafen her, plikter å betale et beløp som tilsvarer det som urettmessig er mottatt. Overtredelse kan videre medføre ordensstraff eller avskjed.

§ 27. Taushetsplikt

Den som er ansatt eller har tillitsverv i selskapet, har taushetsplikt om det han eller hun i stillings medfør får kjennskap til om andres forretningsmessige eller private forhold med mindre han eller hun etter lov har plikt til å gi opplysningene. Taushetsplikten gjelder ikke meddelelser som hovedstyret eller noen som har fullmakt fra hovedstyret gir på vegne av selskapet til finansinstitusjoner og eierne.

Taushetsplikten skal heller ikke være til hinder for utveksling av informasjon (samordning) som forutsatt i lov om Oppgaveregisteret. Taushetsplikten etter første ledd er ikke til hinder for at opplysninger, etter skriftlig samtykke fra den opplysningene gjelder, kan utleveres til utenforstående.

Kapittel 6. Foretaksmøtet

§ 28. Allment om foretaksmøtets myndighet og sammensetning

Eierne utøver den øverste myndigheten i selskapet i foretaksmøtet. Eiernes myndighet i selskapet kan ikke utøves utenom i foretaksmøtet. De sakene som etter lov eller vedtekter hører inn under selskapet, skal behandles i foretaksmøtet.

Staten representert ved eierdepartementet, *fylkeskommunene*, selskapets hovedstyre, administrerende direktør og revisor har rett til å være til stede og til å uttale seg i foretaksmøtet. Administrerende direktør og hovedstyrets leder har plikt til å være til stede med mindre dette er åpenbart unødvendig eller det foreligger gyldig forfall. I sistnevnte tilfelle skal det utpekes en stedfortreder. Foretakets revisor har plikt til å være til stede i den grad de sakene som skal behandles er av slik art at revisors nærvær er ønskelig.

Ved voteringer i foretaksmøtet vil hver eiers stemmeantall følge av deres eierandel.

§ 28a. Flertallskrav

For beslutning av foretaksmøtet kreves flertall av de avgitte stemmene.

Ved valg eller ansettelse anses den eller de valgt som får flest stemmer. Foretaksmøtet kan på forhånd bestemme at det skal holdes ny avstemning dersom ingen får flertall av de avgitte stemmene. Står stemmetallet likt, treffes avgjørelsen ved loddtrekning.

I vedtektene kan det fastsettes flertallskrav som avviker fra det som følger av paragrafen her, og gis avvikende regler om følgen av stemmelikhet.

§ 28b. Vedtektsendring

Vedtektsendringer må besluttet i foretaksmøtet og krever tilslutning fra minst to tredjedeler av de avgitte stemmene.

§ 28c. Krav om enstemmighet

En beslutning krever tilslutning fra samtlige eiere når den innebærer en økning av eiernes forpliktelser i forhold til selskapet.

§ 29. Ordinært foretaksmøte

Ordinært foretaksmøte avholdes innen seks måneder etter regnskapsårets slutt.

På det ordinære foretaksmøtet skal følgende spørsmål behandles og avgjøres:

1. Godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen, herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd.
2. Andre saker som etter lov eller vedtekter hører under foretaksmøtet.

§ 29a. Beslutning av foretaksmøte uten møte

Hovedstyret kan forelegge en sak til avgjørelse for foretaksmøtet uten å innkalle til møte. Dette gjelder bare hvis hovedstyret finner at saken kan behandles på en betryggende måte ved at den skriftlig forelegges eierne til avgjørelse.

Hovedstyret skal i slike tilfeller sende saksdokumentene med forslag til beslutning og begrunnelse for forslaget til alle eierne og til daglig leder og revisor. Det skal angis en frist for å avgi stemme som ikke kan være kortere enn fristen for å innkalle til foretaksmøte, med mindre alle eierne er enige om en kortere frist. Eierne skal gjøres kjent med at de kan kreve at saken forelegges foretaksmøtet i møte.

Saken skal forelegges foretaksmøtet i møte dersom dette kreves av et hovedstyremedlem, en eier eller revisor før utløpet av fristen for å avgi skriftlig stemme.

§ 30. Ekstraordinært foretaksmøte

Hovedstyret kan bestemme at det skal innkalles til ekstraordinært foretaksmøte.

Hovedstyret skal innkalle til ekstraordinært foretaksmøte når revisor eller eiere som representerer minst en tredjedel av eierandelene krever det for å få behandlet et nærmere bestemt emne. Hovedstyret skal sørge for at foretaksmøtet holdes innen en måned etter at kravet er framsatt.

§ 31. Innkalling til foretaksmøte

Hovedstyret innkaller til foretaksmøte og bestemmer innkallingsmåten. Innkallingen til ordinært foretaksmøte skal foretas skriftlig senest *én måned* før møtet, og skal være vedlagt årsregnskap, årsberetning og revisors beretning. Innkallingen til ekstraordinært foretaksmøte skal foretas senest *to uker* før møtet, *med mindre samtlige eiere er enige om kortere frist eller at kortere frist er påtrengende nødvendig*.

Til møtet innkalles de som etter § 28 annet ledd har rett til å være tilstede i foretaksmøtet.

Innkallingen skal bestemt angi de saker som skal behandles på møtet. Vil vedtektene bli foreslått endret, skal hovedinnholdet i forslaget gjengis i innkallingen. Foretaksmøtet kan ikke treffe vedtak i andre saker enn de som er nevnt i innkallingen med mindre samtlige av de som etter § 28 annet ledd har rett til å være tilstede samtykker i det.

§ 31a. Eiernes rett til å få saker behandlet på foretaksmøtet

En eier har rett til å få behandlet spørsmål på foretaksmøtet som er meldt skriftlig til hovedstyret tidsnok til at det kan tas med i innkallingen. Har innkallingen allerede funnet sted, skal det sendes ut ny innkalling dersom det er minst to uker igjen til foretaksmøtet skal holdes.

§ 32. Møteledelse og protokollasjon

Foretaksmøtet ledes av hovedstyrets leder.

Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll fra foretaksmøtet. Møteleder skal før første avstemning opprette en fortegnelse over de eierne som har møtt, enten selv eller ved fullmektig. Fortegnelsen skal angi hvor mange stemmer hver av dem representerer.

Protokollen skal underskrives av møtelederen og en annen person som velges blant de tilstedeværende. Er noen av de som etter § 28 annet ledd har rett til å være tilstede på møtet, uenig i beslutningen, skal deres oppfatning føres inn i protokollen.

Kapittel 7. Regnskap, revisjon og gransking

§ 33. Regnskap

Selskapet er regnskapspliktig etter regnskapsloven.

§ 34. Revisjon

Selskapet skal ha revisor som velges av foretaksmøtet. Revisor skal være registrert eller statsautorisert.

§ 35. Gransking

En eier kan i foretaksmøtet fremsette forslag om gransking av selskapet eller nærmere angitte forhold vedrørende forvaltningen av det eller dets regnskap.

Forslaget kan fremsettes på et ordinært foretaksmøte eller på et *ekstraordinært* foretaksmøte der det fremgår av innkallingen at sak om slik gransking skal behandles.

Beslutning om gransking krever tilslutning av minst en tiendedel av de avgitte stemmene.

Den som på vegne av eierne forestår gransking, har rett til å foreta de undersøkelser i selskapet som finnes nødvendig, og kan i denne forbindelse kreve nødvendig bistand av selskapet. Den som forestår gransking, kan av hovedstyret, administrerende direktør, regionstyrer og enhver ansatt eller tillitsvalgt i selskapet, kreve enhver opplysning om selskapets forhold som granskingen gjør nødvendig. Den som på vegne av eierne foretar granskingen, har taushetsplikt etter samme regler som gjelder for revisorer, jf. revisorloven.

§ 36. Riksrevisjonens kontroll

Riksrevisjonen fører kontroll med forvaltningen av statens interesser og kan foreta undersøkelser mv. i selskapet og heleide datterselskaper etter lov om Riksrevisjonen og instruks fastsatt av Stortinget.

Kapittel 8. Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser. Endringer i andre lover

§ 37. Ikrafttredelse

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Øvrige overgangsbestemmelser fastsettes av Kongen.

§ 38. Endringer i andre lover

Fra den tid loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover: - - -

Merknader til de enkelte paragrafene i loven.

§ 1:

Paragrafen fastlegger selskapets formål, og må ses i sammenheng med det som er sagt i lovens kapittel 3 om selskapets virksomhet. Formålsparagrafen fastsetter den ytre rammen for selskapets virksomhet. Det er en forutsetning at selskapet aktivt skal virke for å fremme målsettingen som er fastlagt i § 1.

Ytterligere styring kan skje gjennom vedtekter, vilkår og regler for bruk av selskapets midler som blir fastsatt når det får lån, garantier eller tilskudd fra staten, fylkeskommunene eller andre offentlige aktører (§ 8), eller blir tillagt forvaltningen av andre statlige eller regionale virkemidler (§ 10 tredje ledd).

§ 2:

Paragrafen fastsetter at selskapet eies av staten og fylkeskommunene i fellesskap. Eiermyndigheten utøves kun gjennom foretaksmøtet, som er selskapets øverste organ, jf. § 28. Eiernes myndighet som eiere, vil bli holdt atskilt fra den virksomheten som eierdepartement, andre departementer, fylkeskommuner vil kunne utøve over selskapets virksomhet som oppdragsgivere. Oppdragsgivere, som Innovasjon Norge utfører oppdrag og forvalter bevilgninger for, kan bare gi føringer og stille krav for bruk av bevilgninger i tråd med selskapets formål og virkemidler, jf. § 1 og § 10. Eventuell koordinering av oppdrag til selskapet finner ikke sted i foretaksmøtet, men i et dertil egnet forum for oppdragsgiverne.

Staten er majoritetseier i selskapet. Det åpnes ikke for å trekke inn andre eiere ved siden av staten og fylkeskommunene. Foretaksmøtet har myndighet til å velge hovedstyre, fastsette vedtekter og godkjenne årsberetning og årsregnskap, herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd. Foretaksmøtet vil kunne utnevne en valgkomité som forbereder valg av hovedstyret.

Det følger av Grunnlovens § 12 tredje ledd at Kongen kan fastsette hvilket departement som skal forvalte statens eierskap i selskapet.

§ 3:

Paragrafen fastsetter at selskapet er et eget rettssubjekt. Det er selskapet, og ikke staten, som har rettigheter og forpliktelser som knytter seg til selskapets virksomhet, som er part i avtaler selskapet inngår med private og offentlige myndigheter og som har partsstilling overfor domstol og andre myndigheter.

Som et eget rettssubjekt, er selskapet ikke en del av staten. Konsekvensen av dette vil bl.a. være at de ansatte ikke er statstjenestemenn, jf. tjenestemannsloven. Selskapet vil ha egen formue og inntekt, og disse vil ikke være en del av statskassen.

§ 4:

Paragrafen gir foretaksmøtet myndighet til å fastsette vedtekter for selskapet og foreta endringer i vedtektene.

§ 5:

Paragrafen fastsetter at selskapet skal meldes til Foretaksregisteret.

§ 6:

Forvaltningsloven gjelder ikke for selskapet. Dette er i samsvar med det som er bestemt for statsforetak etter statsforetaksloven § 4 første ledd.

I den utstrekning selskapets vedtak måtte ha karakter av enkeltvedtak, kan det reises spørsmål ved om det vil følge av forvaltningsloven § 1 tredje punktum at forvaltningsloven for så vidt vil gjelde. Det er departementets klare oppfatning at i den utstrekning vedtak selskapet treffer har karakter av enkeltvedtak, bør slike vedtak ikke omfattes av forvaltningsloven. Det vil være i strid med styrets og administrerende direktørs stilling som leder av selskapet om eierne skal kunne overprøve vedtak fattet av selskapet, jf § 28 om at eiernes myndighet ikke kan utøves utenom foretaksmøtet.

Annet ledd fastslår at finansieringsvirksomhetsloven ikke gjelder for selskapet.

I tredje ledd er det presisert at tjenestetvistloven og tjenestemannsloven ikke gjelder for selskapet. Dette følger av at selskapet er en juridisk enhet utenom staten.

Nytt fjerde ledd presiserer et unntak fra kommunelovens § 51. Unntaket gjelder for indirekte garantier stillet av fylkeskommunen overfor selskapet.

I femte ledd er det fastsatt at selskapet skal følge arkivloven.

Offentleglova gjelder for selskapet. Samtidig gjelder ikke Offentleglova for dokumenter i sak om søknad om finansiering hos Innovasjon Norge, med unntak for positive avgjørelser, og dokumenter knyttet til Innovasjon Norges eksportfremmende virksomhet og rådgivningsvirksomhet overfor idéskapere og oppfinnere. Dette er fastsatt i Offentlegforskrifta § 1 tredje ledd bokstav g.

§ 7:

Her avklares at eiernes innskudd i selskapet fastsettes i vedtektene og vedtas av foretaksmøtet. Senere endringer i innskuddskapitalen vedtas av foretaksmøtet.

§ 8:

Paragrafen fastsetter at selskapet kan finansiere sin virksomhet ved lån, garantier og tilskudd fra staten, fylkeskommunene og andre offentlige aktører. Finansør kan fastsette nærmere vilkår for bruk av midlene. Videre kan selskapet ha inntekter fra næringslivet og andre private aktører. Slike tilskudd vil ofte være knyttet til bestemte formål, og tilskuddsgiver kan stille vilkår for bruken av tilskuddsmidlene.

Bestemmelsen innebærer at selskapet kan finansiere virksomheten ved indirekte garantier stilt av fylkeskommunene, og er et unntak fra den generelle reguleringen i kommuneloven § 51. Dette gjelder låne- og garantiordninger finansiert av fylkeskommunene.

§ 9:

Paragrafen fastsetter at eierne er ansvarlige for selskapets forpliktelser. Eieravtalen vil regulere forholdet mellom eierne nærmere.

Som et hovedprinsipp er den eier som bevilger midler til en ordning, ansvarlig for ordningen, inkludert eventuelle tap som oppstår. Eierne er ansvarlige for eventuelle tap/underskudd i selskapet som ikke kan tilordnes en enkelt ordning.

Ved oppløsning av selskapet plikter eierne å skyte inn midler i selskapet i den grad det er nødvendig for å gi øvrige fordringshavere dekning. Eierne er i denne sammenheng solidarisk ansvarlige for forpliktelsene.

Paragrafens andre ledd klargjør at dersom det oppstår forpliktelser for selskapet under en låne- eller garantiordning jf. § 10 nr.1, som ikke kan dekkes av selskapet, er eierne pliktig til å tilføre den enkelte ordning ny kapital.

For låne- og garantiordningen som er finansiert av fylkeskommunene er ansvarsfordelingen ikke slik eierbrøken indikerer. Fylkeskommunene er ansvarlige for tap utover de avsetninger som skjer ved opprettelse av lån og garantier, etter en fordelingsnøkkel der andelen fylkeskommunene har av porteføljen per siste 31.12, blir lagt til grunn uavhengig av hvor taper har oppstått.

§ 10:

Paragrafen inneholder en generell bestemmelse om selskapets virkemidler, jf. omtale i Ot.prp. nr. 14 (2003-2004) Om lov om Innovasjon Norge. De statlige virkemidlene vil bli omtalt i departementenes årlige budsjettproposisjoner og i oppdragsbrev.

Fylkeskommunale midler stilles til disposisjon gjennom egne brev eller avtaler.

Selskapet kan, etter vedtak i foretaksmøtet, operere på vegne av andre aktører eller tillegges andre virkemidler innenfor selskapets mål slik det er nedfelt i § 1.

§ 11:

Selskapet skal ha en organisering som er tilpasset ulike behov i regionene. Hovedstyret har ansvar for selskapets organisering regionalt og internasjonalt. Fylkeskommunene, som regionalpolitiske utviklingsaktører, vil være selskapets hovedsamarbeidspartner på regionalt nivå. På bakgrunn av overføringer og generelle bestemmelser fra staten, vil det være opp til fylkeskommunene selv å inngå avtaler med selskapet om forvaltning av virkemidler. Det kan være aktuelt for selskapet å forholde seg til andre offentlige aktører, som for eksempel kommuner, interkommunale samarbeidsorganer eller samarbeidskonstellasjoner på tvers av fylkesgrensene.

§ 12:

Her bestemmes at selskapet skal samarbeide med utenriktjenesten. Dette samarbeidet bør være avtalebasert.

§ 13:

Paragrafen fastsetter at selskapet skal ha regionale styrer som bemyndiges av hovedstyret og administrerende direktør.

§ 14:

Selskapet skal ha et hovedstyre på minst seks personer som oppnevnes av foretaksmøtet. Når hovedstyret behandler administrative saker, suppleres det med to

representanter fra de ansatte. Bestemmelser om gjennomføring av valg av ansattes representanter fastsettes i vedtektene. I tillegg åpnes det for at det i foretaksmøtet kan oppnevnes en valgkomité som fremmer forslag til styremedlemmer til hovedstyret.

Selskapet skal ha regionale styrer. Et regionstyre kan ha maksimalt åtte medlemmer. Hovedstyret og de regionale styrene bør ha en sammensetning som ivaretar hensynet til geografisk fordeling, og som gjenspeiler Innovasjon Norges arbeid innenfor næringsutvikling, innovasjon, internasjonalisering og profilering, samt ha kunnskap om utfordringene i regionalt næringsliv.

Aksjelovens bestemmelser om representasjon av begge kjønn i styrer skal følges, jf. aksjeloven § 20-6. Selskapets administrerende direktør kan ikke være medlem av styrene.

§ 15:

Departementet mener at styremedlemmenes funksjonstid bør være to år. Dette er i overensstemmelse med aksjeloven/allmennaksjeloven § 6-6 første ledd første punktum og statsforetaksloven § 21 første ledd første punktum. Styremedlemmer vil kunne gjenvelges.

§ 16:

Paragrafen inneholder nærmere regler om et hovedstyremedlems rett til å tre tilbake før tjenestetiden er ute, og foretaksmøtets rett til å fjerne et hovedstyremedlem i perioden. Departementet mener at det ved fratredelse skal gis rimelig forhåndsvarsel til eierne og hovedstyret.

§ 17:

Hovedstyret er ansvarlig for forvaltningen av selskapet. Innenfor de rammene som følger av loven, forskrifter og andre regler fastsatt av overordnet myndighet, vil hovedstyret stå fritt i å fastsette vilkår for å motta ytelser under de ulike virkemidler selskapet vil ha til disposisjon. Selskapet skal ha stor grad av frihet i detaljutformingen av vilkårene, og hovedstyrets myndighet skal ikke begrenses ved at oppdragsgivere treffer avgjørelser i enkeltsaker.

Hovedstyret skal ha ansvar for å oppnevne regionale styrer basert på innspill fra blant andre fylkeskommunene og sentrale næringslivsaktører. I forbindelse med valg til regionstyrer, kan hovedstyret oppnevne valgkomiteer som fremmer forslag til styremedlemmer. Hovedstyret vil ha anledning til å organisere selskapet slik at flere fylkeskommuner kan ha felles regionstyre. Hovedstyret fastsetter nærmere bestemmelser om regionstyrenes møter og medlemmenes tjenestetid.

I vedtektene kan det bestemmes at visse saker skal avgjøres av hovedstyret.

§§ 18 og 19:

Hovedstyrets leder sørger for at hovedstyret holder møter så ofte som nødvendig. Et medlem av hovedstyret eller administrerende direktør kan kreve at hovedstyret sammenkalles. Om ikke hovedstyret for det enkelte tilfelle bestemmer noe annet, har administrerende direktør rett til å være til stede og til å uttale seg på styremøtene.

Hovedstyremøtene ledes av lederen, eller i dennes fravær, av nestlederen. Er ingen av disse til stede, velger hovedstyret selv møteleder.

Ved hovedstyremøtene skal det føres protokoll som underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Dersom et hovedstyremedlem eller administrerende direktør er uenig i hovedstyrets beslutning, kan de kreve sin oppfatning ført inn i protokollen.

§§ 20 og 21:

Bestemmelsene gjelder administrerende direktør og dennes myndighet i selskapet.

Paragrafene bygger på aksjelovens § 6-14.

Departementet mener en bør legge ordinære selskapsrettslige forhold til grunn, og at administrerende direktør dermed ikke bør tilsettes på åremål.

§§ 22 og 23:

Bestemmelsene gjelder styret og administrerende direktørs myndighet til å representere selskapet utad, herunder å tegne selskapets firma og regler om overskridelse av representasjonsretten. Bestemmelsene bygger på aksjeloven § 6-30 - 6-33.

§ 24:

Paragrafen fastsetter at selskapet skal ha egne etiske retningslinjer. Både ledelse og ansatte bør ha høy bevissthet om etiske problemstillinger som berører virksomheten, herunder korrupsjon, miljømessige problemstillinger, menneskerettighetsforpliktelser, spørsmål knyttet til næringslivets sosiale ansvar og kjøp og aksept av seksuelle tjenester. Det vises for øvrig til §§ 25-26.

§ 25:

Paragrafen omhandler habilitetsregler, jf. statsforetakslovens § 28. Første punktum gjelder alle ansatte eller personer med tillitsverv i selskapet. Paragrafen omhandler også habilitet «når det foreligger andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til vedkommendes upartiskhet». Denne formuleringen pålegger styret en særlig aktsomhet når særegne forhold eksisterer.

Andre ledd i paragrafen rammer den som er knyttet til selskap, forening eller annen offentlig eller privat institusjon som har en framtreddende økonomisk interesse i en sak som er oppe til behandling i selskapet. Departementet mener at personer med en slik tilknytning bør være inhabile i saken.

§ 26:

Bestemmelsen inneholder en regel om forbud mot å motta gaver m.v. som er egnet til, eller av giveren ment til, å kunne påvirke deres handlinger i selskapet. Paragrafen svarer til statsforetakslovens § 29.

Tredje ledd fastsetter at forbudet mot gaver som er egnet til, eller av giveren ment, å påvirke handlinger for selskapet gjelder både mens ansettelsen eller tillitsvervet

eksisterer så vel som etterpå. Dette forhindrer at mottakeren får sin fordel etter at vedkommendes funksjon er avsluttet.

§ 27:

Paragrafen inneholder regler om taushetsplikt for de som er ansatt eller har tillitsverv i selskapet.. En eier vil bareha anledning til å be om innsyn i saker som er underlagt dennes faglige ansvarsområde.

§ 28:

Foretaksmøtet er selskapets øverste myndighet. Eiernes myndighet kan kun utøves gjennom foretaksmøtet. Alle eierne har rett til å være tilstede og til å uttale seg. Staten er representert ved eierdepartementet. Ved voteringer i foretaksmøte vil hver eiers stemmeantall følge av deres eierandel.

§ 28 a:

Paragrafen inneholder nærmere regler for flertallskrav, jf. aksjeloven § 5-17. Foretaksmøtet kan på forhånd bestemme at det skal holdes ny avstemning dersom ingen får flertall av de avgitte stemmene. Dersom stemmetallet står likt, treffes avgjørelsen ved loddtrekning. I vedtektene kan det fastsettes andre flertallskrav og gis andre regler om følgen av stemmelikhet.

§ 28 b:

I paragrafen slås det fast at vedtektsendringer må besluttet i foretaksmøte, jf. aksjeloven § 5-18. Beslutningen krever tilslutning fra minst to tredjedeler av de avgitte stemmene.

§ 28 c:

Paragrafen inneholder nærmere regulering av hvilke beslutninger som krever tilslutning fra samtlige eiere, jf. aksjeloven § 5-20. Dersom en beslutning innebærer at eiernes forpliktelse i forhold til selskapet økes for eksempel i forbindelse med en kapitalutvidelse, kreves det enstemmighet.

§§ 29 - 32:

Paragrafene inneholder nærmere regler om ordinært og ekstraordinært foretaksmøte, innkalling til foretaksmøte og møteledelse og protokollasjon der.

I § 29 er det tatt inn en bestemmelse om at foretaksmøtet skal stå for «godkjennelse av årsregnskapet og årsberetningen». Dette tilsvarer aksjelovens §5-5. Det vises her til aksjelovens § 20-4, der det er tatt inn spesielle bestemmelser for statsaksjeselskaper som blant annet skal sikre den angjeldende statsråds konstitusjonelle ansvar.

§ 29 a:

Foretaksmøtet kan ta beslutninger som hører under foretaksmøtet uten at eierne samles. Hovedstyret kan derfor forelegge en sak til avgjørelse av foretaksmøtet uten å innkalle til møte. Dette gjelder bare hvis hovedstyret finner at saken kan behandles på en betryggende måte ved at den skriftlig forelegges eierne til avgjørelse.

Hovedstyret skal sende saksdokumentene med forslag til beslutning og begrunnelse for forslaget til alle eiere, samt til administrerende direktør og revisor. Fristen for å avgi stemme skal angis og kan ikke være kortere enn fristen for å innkalle til foretaksmøte, med mindre alle eiere er enige om en kortere frist. Eierne skal gjøres kjent med at de kan kreve at saken skal forelegges foretaksmøtet i møte.

Saken skal forelegges eierne i foretaksmøte dersom dette kreves av et hovedstyremedlem, en eier eller revisor før utløpet av fristen for å avgi skriftlig stemme, jf. aksjeloven § 5-7.

§ 30:

Ekstraordinært foretaksmøte avholdes når hovedstyret, revisor eller eiere som samlet representerer minst en tredjedel av eierandelene finner det nødvendig, jf. § 5-6 i aksjeloven.

§ 31:

Paragrafen inneholder nærmere regler om innkalling til foretaksmøte.

§ 31 a:

En eier har rett til å få behandlet spørsmål på foretaksmøtet som er meldt skriftlig til hovedstyret i så god tid at det kan tas med i innkallingen. Har innkallingen allerede funnet sted, skal det sendes ut ny innkalling dersom det er minst to uker igjen til foretaksmøtet skal holdes.

§ 32:

Foretaksmøtet ledes av hovedstyrets leder som skal sørge for at det føres protokoll fra foretaksmøtet. Møteleder skal før første avstemning opprette en fortegnelse over de eierne som har møtt. Fortegnelsen skal angi hvor mange stemmer hver av dem representerer. Protokollen skal underskrives av møtelederen og en annen person som velges blant de tilstedværende. Er noen av de som etter § 28 annet ledd har rett til å være tilstede på møtet, uenig i eiernes beslutning, skal deres oppfatning føres inn i protokollen.

§§ 30 - 32 svarer til tilsvarende regler i statsforetaksloven §§ 39 - 42.

§§ 33 - 36:

Paragrafene inneholder nærmere regler om regnskap, revisjon, gransking og Riksrevisjonens kontroll. Bestemmelsene i §§ 33 - 36 er lik §§ 43 - 45 i statsforetaksloven.

§ 35:

Eierne kan framsette krav om gransking av selskapet eller nærmere angitte forhold vedrørende forvaltningen av det eller regnskapene, jf. § 44 i statsforetaksloven og § 5-25 i aksjeloven.

§§ 37 - 38:

Paragrafene inneholder bestemmelser om ikrafttredelse og endringer i andre lover.

Ikrafttredelse

Det foreslås at endringene i lov om Innovasjon Norge trer i kraft fra 1.1.2011. vedtakelse.

Høringsfrist

Vi ber om at eventuelle merknader til forslagene til endringer i lov om Innovasjon Norge sendes **innen xx. juni 2010.**

Gjeldende lov finnes via denne lenken til lovdata:

<http://www.lovdata.no/all/hl-20031219-130.html>

Høringsuttalelser bes fortrinnsvis sendt på e-post til postmottak@nhd.dep.no.